

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000246

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-01-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заяць Ірина Олесандрівна

2. Irina O. Zayats

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: ОП 27186 Медицина (222 Медицина)

Дата захисту: 28-12-2023

Спеціальність за освітою: лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Товариство з обмеженою відповідальністю «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Код за ЄДРПОУ: 21853474

Місцезнаходження: вул. Академіка Г. Дзяка, 3, (вул. Медична), Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 08.601.090

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.30.07

Тема дисертації:

1. Прогнозування ризику розвитку серцево-судинних ускладнень та удосконалення лікування хворих похилого віку з ішемічною хворобою серця та супутньою залізодефіцитною анемією
2. Predicting the risk of developing cardiovascular complications and improving the treatment of elderly patients with coronary heart disease and concomitant iron deficiency anemia

Реферат:

1. Дисертація присвячена підвищенню ефективності прогнозування ризику розвитку серцево-судинних ускладнень та удосконалення лікування хворих похилого віку з ішемічною хворобою серця та залізодефіцитною анемією на основі клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень. Для досягнення поставленої мети були поставлені наступні задачі: з'ясувати фактори, що впливають на ризик розвитку серцево-судинних подій (розвиток ГІМ, прогресування СН) у хворих похилого віку з ІХС та супутньою залізодефіцитною анемією; виявити предиктори та розробити прогностичні моделі оцінки ризику розвитку гострого інфаркту міокарда і прогресування хронічної серцевої недостатності у хворих похилого віку з ішемічною хворобою серця та супутньою залізодефіцитною анемією; оцінити особливості клінічного перебігу ішемічної хвороби серця на тлі супутньої залізодефіцитної анемії; вивчити вплив застосування L-аргініну (на тлі стандартної терапії) на клінічний перебіг ішемічної хвороби серця у пацієнтів з супутньою

залізодефіцитною анемією. Обстежено 95 хворих, які пройшли триетапне дослідження. Під час I етапу (клініко-анамнестичне дослідження) було проаналізовано архівні дані продовж останніх 8 років для пошуку факторів ризику на момент госпіталізації, які б могли вплинути на розвиток нефатальних серцево-судинних подій (ГІМ і прогресування СН). II етап відповідав статистичному дослідженню, метою якого було виявлення кореляційних зв'язків між виділеними факторами ризику і нефатальними подіями (ГІМ, прогресування СН), визначення прогностично значущих факторів для побудови математичних моделей прогнозування ризику розвитку інфаркту міокарду і прогресування СН. Завданням III етапу (проспективне клінічне дослідження) було вивчити вплив L-аргініну (на тлі стандартної терапії) на клінічний перебіг ішемічної хвороби серця, клініко-лабораторні показники та результати інструментальних досліджень у пацієнтів похилого віку з ІХС і супутньою залізодефіцитною анемією впродовж динамічного спостереження (контроль через 3 міс.; 6 міс.). Наукова новизна отриманих результатів. Доведено, що супутня ЗДА легкого і середнього ступеню у хворих похилого віку з ішемічною хворобою серця погіршує клінічний перебіг основного захворювання і сприяє розвитку серцево-судинних подій (ГІМ і прогресування СН), підвищує частоту повторних госпіталізацій ($p < 0,001$) і призводить до збільшення їх тривалості на 28,1%. Вперше визначено предиктори ризику розвитку гострого інфаркту міокарду у пацієнтів з ішемічною хворобою серця та супутньою залізодефіцитною анемією: тривалість ГХ, рівень гемоглобіну загального холестерину, ЧСС, ПАТ. Отримано нові дані щодо факторів ризику прогресування хронічної серцевої недостатності у хворих на ішемічну хворобу серця та супутню залізодефіцитну анемію. Це вік, тривалість ФП, наявність ХХН, рівні ЧСС і гемоглобіну. Вперше розроблені прогностичні моделі оцінки ризику розвитку гострого інфаркту міокарда та прогресування хронічної серцевої недостатності у хворих похилого віку з ішемічною хворобою серця та супутньою залізодефіцитною анемією. Доповнені наукові дані щодо ефективності додаткового призначення L-аргініну в комплексному лікуванні ішемічної хвороби серця з супутньою ЗДА у хворих похилого віку. Практичне значення отриманих результатів. Для стратифікації ризику розвитку гострого інфаркту міокарду у пацієнтів з ішемічною хворобою серця та супутньою залізодефіцитною анемією рекомендовано визначати наступні прогностичні фактори: тривалість ГХ, рівні ЧСС, ПАТ, загального холестерину, гемоглобіну. Для вивчення ризику прогресування хронічної серцевої недостатності у хворих на ішемічну хворобу серця та супутню залізодефіцитну анемію слід виявляти такі прогностичні фактори як вік, тривалість ФП, наявність ХХН, рівень ЧСС і гемоглобіну. Для підвищення ефективності лікування хворих похилого віку з ішемічною хворобою серця та залізодефіцитною анемією, рекомендовано додавання L-аргініну до стандартної терапії ІХС і ЗДА за схемою: р-р д/инф. 42мг/мл 100 мл впродовж 7-10 днів; з наступним прийомом його пероральної форми – курсом 30 днів сироп 5 мл 3 рази на добу, повторні курси на 2 міс та 5 міс.

2. The dissertation is devoted to increasing the effectiveness of predicting the risk of developing cardiovascular complications and improving the treatment of elderly patients with coronary heart disease and iron deficiency anemia based on clinical, laboratory and instrumental studies. To achieve this goal, the following tasks were set: to find out the factors influencing the risk of developing cardiovascular events (development of AMI, progression of HF) in elderly patients with coronary artery disease and concomitant iron deficiency anemia; identify predictors and develop predictive models for assessing the risk of acute myocardial infarction and progression of chronic heart failure in elderly patients with coronary heart disease and concomitant iron deficiency anemia; assess the features of the clinical course of coronary heart disease against the background of concomitant iron deficiency anemia; to study the effect of the use of L-arginine (against the background of standard therapy) on the clinical course of coronary heart disease in patients with concomitant iron deficiency anemia. 95 patients who underwent a three-stage study were examined. During stage I (clinical anamnestic study), archival data over the past 8 years were analyzed to search for risk factors at the time of hospitalization that could influence the development of non-fatal cardiovascular events (AMI and progression of HF). Stage II corresponded to a statistical study, the purpose of which was to identify correlations between the identified risk factors and non-fatal events (AMI, progression of HF), to identify prognostically significant factors for constructing mathematical models for predicting the risk of myocardial infarction and progression of HF. The objective of stage III (prospective clinical trial) was to study the effect of L-arginine (against the background of standard therapy) on the clinical course of coronary heart disease,

clinical and laboratory parameters and the results of instrumental studies in elderly patients with coronary artery disease and concomitant iron deficiency anemia after 3 months and after 6 months). Scientific novelty of the results obtained. It has been proven that concomitant iron deficiency anemia (IDA), mild to moderate in elderly patients with coronary heart disease, worsens the clinical course of the underlying disease and contributes to the development of cardiovascular events (acute myocardial infarction (AMI) and progression of heart failure (HF)), increases the frequency of re-hospitalizations ($p < 0,001$) and leads to an increase in their duration by 28,1%. For the first time, predictors of the risk of developing acute myocardial infarction in patients with coronary heart disease and concomitant iron deficiency anemia have been identified: duration hypertension (HTN), levels of hemoglobin, heart rate (HR), pulse pressure (PP), total cholesterol. New data have been obtained regarding risk factors for the progression of heart failure in patients with coronary heart disease and concomitant iron deficiency anemia. These are age, duration of atrial fibrillation (AF), presence of chronic kidney disease (CKD), levels of heart rate (HR), hemoglobin. For the first time, prognostic models have been developed to assess the risk of developing acute myocardial infarction and progression of chronic heart failure in elderly patients with coronary heart disease and concomitant iron deficiency anemia. Scientific data on the effectiveness of additional administration of L-arginine in the complex treatment of coronary heart disease with concomitant iron deficiency anemia (IDA) in elderly patients has been supplemented. Practical significance of the results obtained. To stratify the risk of developing acute myocardial infarction in patients with coronary heart disease and concomitant iron deficiency anemia, it is recommended to determine the following prognostic factors: duration hypertension (HTN), levels of hemoglobin, heart rate (HR), pulse pressure (PP), total cholesterol. To study the risk of progression of chronic heart failure in patients with coronary heart disease and concomitant iron deficiency anemia, prognostic factors such as age, duration of atrial fibrillation (AF), presence of chronic kidney disease (CKD), levels of heart rate (HR), hemoglobin. To increase the effectiveness of treatment of elderly patients with coronary heart disease and iron deficiency anemia, it is recommended to add L-arginine to standard therapy for coronary heart disease (CHD) and iron deficiency anemia (IDA) according to the following scheme: solution for infusion 42 mg/ml 100 ml for 7- 10 days; followed by taking its oral form - a course of 30 days, syrup 5 ml 3 times a day, repeated courses for 2 months and 5 months.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Ханюков О. О., Заяць І. О., Пісоцька Л. А., Деркач А. К., Башта І. Г. Вплив анемії на тяжкість перебігу ІХС. Вісник проблем біології та медицини. 2021.4 (162).
- Ханюков О. О., Заяць І. О. Вплив донаторів оксиду азоту на клінічний перебіг ішемічної хвороби серця з супутньою анемією. Український журнал медицини, біології та спорту – 2022 – Том 7, № 3 (37).
- Ханюков О. О., Заяць І. О. Вплив L-аргініну на клінічний перебіг і параметри гемодинаміки у хворих на ішемічну хворобу серця на тлі анемічного синдрому у пацієнтів середнього і старшого віку. Український журнал медицини, біології та спорту – 2022 – Том 7, № 4 (38).
- Khanyukov O. O., Zaiats I. O. Nitric oxide donators in complex treatment of patients with coronary heart disease and anemia: antiischemic and antiarrhythmic effects. «Bulletin of problems biology and medicine» Issue 3 (166), 2022 year, 277-282 pages
- О.О. Ханюков, І.О. Заяць. Роль анемії в розвитку нефатальних серцево-судинних подій та прогнозування ризику їх виникнення у пацієнтів з ішемічною хворобою серця. Art of

medicine.DOI:10.21802/artm.2023.3.27.121

- Ханюков О. О., Заяць І. О. Толерантність до фізичного навантаження у пацієнтів з ішемічною хворобою серця в залежності від рівня гемоглобіну. Modern research in world science. Lviv, Ukraine 17-19 April 2022. 236
- О. Ханюков, І.О. Заяць, О.В. Бучарський. Ефективність L-аргініну в комплексному лікуванні пацієнтів з ішемічною хворобою серця та хронічною серцевою недостатністю у поєднанні з анемією. Український кардіологічний журнал. Матеріали XXIII Національного конгресу кардіологів України (Київ, 20-23 вересня 2022 р.) – 2022. Том 29, додаток 1. – С.107 – 10

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0120U102731

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ханюков Олександр Олександрович

2. Oleksii O. Khaniukov

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ташук Віктор Корнійович

2. Viktor K. Tashchuk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:**Повне найменування юридичної особи:** Буковинський державний медичний університет**Код за ЄДРПОУ:** 02010971**Місцезнаходження:** площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство охорони здоров'я України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Більченко Олександр Вікторович

2. Oleksandr V. Bilchenko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.11**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний медичний університет**Код за ЄДРПОУ:** 01896866**Місцезнаходження:** Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство охорони здоров'я України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Колесник Тетяна Володимирівна

2. Tetyana V. Kolesnyk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.11**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Дніпровський державний медичний університет**Код за ЄДРПОУ:** 02010681**Місцезнаходження:** вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство охорони здоров'я України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Сапожниченко Людмила Володимирівна

2. Lyudmyla V. Sapozhnychenko

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Потабашній Валерій Аркадійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Потабашній Валерій Аркадійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Макаренко Ольга Володимирівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна